

Soykırım, silinemeyecek bir belgedir / Ergün ÖZALP

Bu yıl, 104. Yıldönümü anılan Ermeni Soykırımı dolayısıyla; yine devlet büyüklerinin inkarcı söylemine tanık olduk.Fransa ve İtalya parlamentolarının da soykırımı resmen tanımaları üzerine, başta dışişleri yetkilileri olmak üzere kükrediler. “ *Fransa önce Cezayir ve Ruanda ‘daki soykırımlarına baksın*” diyerek , tevil yollu olarak Türkiye’de ermeni soykırımı yaşandığını ikrar ettiler. Yeri gelince “ *savaş sırasında karşılıklı çatışmalar yaşanmış, tehcir kararı alınmış, sorunu tarihçilere bırakalım, arşivlere bakalım* ” dense de yıllardır, İttihat Terakki şürekasının Alman emperyalizmle ortaklaşa yürüttüğü ve devamında Ankara Hükümetini de sürdürdüğü; Anadoluyu Türkleştirme – müslümanlaştırma ve hıristiyanları yoketme planına; bugün de sahip çıkılarak; Ermeni soykırımını inkâr yoluna gidilmektedir. Oysa soykırımdaki payını kabul eden Almanya’nın başta olmak üzere, Ermenilerin arşivleri de internet üzerinde açıktır. Ayrıca binlerce,anı roman film vb. tanıklıklarda çabası. Ama en büyük belge; üzerinde yaşadığımız topraklardır, ninelerimizden dedelerimizden duyduklarımız ve gözlediklerimizdir..

Osmanlı coğrafyasında nüfusun % 30’nu oluşturan Ermenilerden bugün geriye kaldı? 3 milyon Ermeniyeye ne oldu? Yangınlardan ve katliamlardan geriye kalan; taş binalar, köprüler , şato ve saraylar, bahçeler gaspedildi katliamda rol oynayan ya da suç ortağı olanlara dağıtıldı. Üç bin yerleşim yerinde 3000 kadar kilise manastır ve okuldan geriye kalan, yıkılmayan bazıları, ilk meclis binası, Çankaya Köşkü gibi, ya da Anadolu’daki vilayet binaları gibi, cumhuriyet hükümetlerinin resmi binaları olurken, bazı kiliselere de birer minare dikildi ve iç duvarlardaki figürler sıvanarak- Gaziantep’te olduğu gibi - camiye dönüştürüldü. Bazı kiliseler de okul olarak kullanıldı. Benim de ortaokulu okuduğum, çan kulelerinin bulunduğu, Eski İstasyon semtindeki , Adana İstiklâl Ortaokulu örneğinde olduğu gibi.. Bunları devlet yetkililerinin arşivlerindeki gibi kafadan sallamıyoruz.

Yüksek Ermeni Platosu denen Dersim – Arapkir , Malatya – Sivas bölgesi; bir milyondan fazla Ermeni nüfusu barındırıyordu.Bu bölgelerde 1870 lerden itibaren başlayan terör ve giderek soykırım dalgasından (1890 katliamları) sonra göçler yoluyla nüfus azalsada 1915’e gelindiğinde bölgede Ermeni nüfus çoğunlukta idi.600.000 ermeninin soykırımı uğradığı bunların çok azının sağ kaldığı, sağ kalan çocuk ve kadınların müslümanlaştırıldığı ve türkleştirme operasyonuna maruz kaldığı biliniyor.Nüfus ve tapu kayıtları silindi , isimleri türkleştirildi .

Bugün ermeni soykırımı yoktur diyenlere belge isteyenlere sormak isterim, son dönemde yeni ulaştığımız bilgilere göre 1914’ te köyümde okuyan yüzlerce ermeni çocuğa ne oldu? Ançirti (Ençiti) köyünde 1915 öncesinde yaşayan ve isimlerini saptayabildiğim, *Sarkis ve Garebet Agopyan, Garebet kızı, Horopsima, Avanos, Zurnacı Papaz Ohannes, Avades Arzumanyan ,Mıgırdıç Mardirosyan, Bedros, Keleşyan’ın aileleri* neredeler? Ermeni hane halkının hepsi birarada (her yaklaşık 15 – 20 kişidir) yaşadığı için, bu insanların eşleri ve çocukları kardeşleri nerededir ? Sağlıklı bir yüzleşme ve bilinçlenme olmadıkça bunların soykırımı uğradığı yanıtı da , elbette verilmeyecektir.

Geçtiğimiz günlerde *Tayfun Atay* adlı araştırmacı T-24’te 1986 yılında Elazığ’ın Hal ve Sün köylerinde yaptığı bir alan araştırmasıyla ilgili “ *İlk gece kardeşimizdir ermeniler!* ” başlıklı bir makale yayınladı ve sonuç olarak, *‘Ne kadar azınlık olduğu dahi tartışılabilir “Türk”, “Kürt”, “Alevi”, “Zaza”, “Sünni”, “Şafii”, “MHP”li, “Türkçü” ve aslen Ermeni vatandaşlarınız var’.* Tesbitinde bulundu. Bugün Türkiye’de müslümanlaştırılmış ermeni köyleri gerçeği vardır ve buraları yoğun şekilde gericiliğin kalesi olarak örgütlenmiştir. Bayburt, Eğin, Kozan, Osmaniye, Kayseri, Erzurum, Adapazarı gibi yerlerin AKP- MHP gericiliğinin en yüksek oranda oy aldığı bölgeler olması tesadüf değildir. Ben de

bir zamanlar 'Yüksek Ermeni Platosu'nda, bir dönem Arapkir'e bağlı olan daha sonraları Ağn (Eğin – Kemaliye) kazasına bağlı Ançirti 'de (Ençiti-Topkapı) doğmuşum. Dönem dönem , yaz aylarında köye gittiğimde bolca harabeleri görür, gıdiklerin tuz yaladığı ve evlerin önüne dizilmiş büyük taşların bulunmasına anlam veremezdim.Büyükler yaşananlarla ilgili birşey anlatmazdı.Sadece ölmenden önce büyükannelerimden biri anlatmıştı, ” Köyde ermenilerle barış içinde yaşadıklarını birbirlerinin dini bayramlarına(Paskalya ve Ramazan bayramlarına) saygılı olduklarını.” Söylemişti. Köyümüzün geçmişte büyük nüfus barındırdığını ve nahiye olduğunu (7.000 nüfuslu) ve jandarma karakolu bulunduğunu da babam anlatmıştı .Köydeki okul ve kilisenin tahrip edildiğini babam ölmenden önce söylemişti :*Hiç değilse sağlık ocağı, okul olarak kullansalardı,barbarlık yaptılar*” derdi. Bugün artık, köyümün kilise-okulunda , yüz yıl önce okuyan yüz kadar öğrenci çocuğun öğretmenleriyle çekilmiş fotoğraflarını, Ermeni arşivleri içinde görebiliyoruz.1870' lerde Ançirti'dan terör nedeniyle ayrılarak Halep'e göçen *Krikor Mazlumyan*'ın Osmanlı'nın bu ikinci büyük kentinde dahi bulunmayan modern bir otel inşasına giriştiğini; Aras yayınlarından çıkan *“Halep'in Baronları”* kitabından öğreniyoruz. Ançirti ve çevresindeki onlarca köyün ermenilerce kurulduğu ve buradaki nüfusun 1890 larda Arapkir katliamları sürecinde müslümanlaştırıldığı, gizlenip kalanlarında 1915' te soykırıma tabi tutulduğu, artık sır değildir. Bugün kendini o bölgelerde yaşayan ister türk ister alevi, sünni , ister zaza olarak olarak benimsesin ; geçmişte ortak atalara ve kültüre sahip oldukları bir gerçektir.

Aslında müslümanlaştırma, Osmanlının uyguladığı devşirme sistemine benzer, savaşta ganimet olarak alınan mal- mülke, kadına ve çocuğa elkonulur kadın ve çocuklar müslümanlaştırılır,bazıları da eğitilerek , devlet hizmetine alınır. Muhdeti ermenilere yapılan da böyle oldu, onların sadece mal ve mülkleri değil , kültürleri, ezgileri, ağıtları, düğün , oyun vb. ritüelleri , yemekleri beyinleri ; yetenekleri de esir alındı, ya da çalındı ; toplum mühendisliği yoluyla, kemalist eğitim süzgecinden geçirilerek; ” türkleştirildi” yeni ulus-devletin inşasında kullanıldılar. Eğinli ,Osman Efe; 1970'lerde *'Eğin Dedikleri'* diye bir kitap yayınlamıştı. Lise yıllarımda bu kitabı okuyunca şaşırıyordum, Eğin bölgesindeki her köyden, ünlü birkaç bürokrat devlet erkanı, vali, kaymakam, paşa, şair'in yetiştiğini okumuştum. Ermenilerin Amira (yönetici) sınıfını yetiştiren, Osmanlı Pahıtahtına (İstanbul'a), İttihat ve Teraki'ye kadro sağlayan, ermeni sosyalist önder ve sanatçıların da doğduğu bu topraklar; acaba yeteneklerini ve eğilimlerini, daha sonraki yıllarda müslümanlaştırılmış ermeni oğulları ve torunları aracılığıyla;günümüze mi taşıdılar ?!

Çocuklar, babalarının yaptıklarından sorumlu olamazlar, ama onların da, babalarının yaptıklarına suç ortaklığı yapmalarının bir alemi yoktur. Hiç bir alman, yahudi soykırımını inkar etmediği gibi ; hem babalarının yaptıklarından hem de Hitler'in yaptıklarından utanç duyarlar. Sorulması gereken soru şudur: Alman emperyalizminin maşası olarak 2. Dünya savaşına katılan İttihat Terakki ve Osmanlı paşalarının yaptıkları canilikten; Cumhuriyet kuşağının çocukları, sözde bazı “aydın” ve akademisyenler; neden onur ve gurur duyuyor, neden halkların kardeşliğini dinamitliyorlar?

(Mayıs / 2019 arkadaş)